

• **Değerler:** Değerler genelde belli bir meslek alanında iş ya da pozisyon tercihinde etkili olmaktadır. Bilindiği gibi belli bir meslek alanında çok değişik iş ve pozisyonlar bulunabilmekte ve bunlar bireylerin değişik ihtiyaçlarına farklı düzeyde cevap verebilmektedirler. Yani meslekle ilgili beklentileriniz, öncelikle mesleki değerlerinizi oluşturmaktadır. Örneğin; para, statü, esnek çalışma saatleri, başarı, saygınlık, yükselme imkanı, seyahat fırsatları, az stres vb. gibi. Değerlerini yakından tanıyan bir kimse, bunlara uygun iş ve pozisyonları kolaylıkla bulabileceği mesleklere yönelebilir ve eğitimi sırasında kendini o pozisyonların gereklerine göre yetiştirilebilir.

Hangi Mesleği Seçmeliyim ?

2. Meslekleri Tanıma

Meslek seçimindeki diğer önemli unsur da , meslekler hakkında bilgi toplanarak mesleklerin tanınmasıdır. Mesleklerin çalışma ortamları ve koşulları, meslekte aranan yaş, gerektirdiği yetenekler, yapılacak işin niteliği, mesleğe nasıl hazırlandığı, meslekteki ilerleme şansı, kazanç durumu, iş bulma imkanları ve işin geleceğinin ne olduğu bilinmelidir. Mesleklerin incelenmesinde cevaplandırılması gereken sorular şöyle sıralanabilir:

1. Mesleğin esasını oluşturan işin özellikleri nelerdir? (İşin yapılışı ile ilgili belirgin etkinlikler, sorumluluklar, yetkiler ve görevler)

2. Meslekte hangi yetenekler gereklidir? (İşin gerektirdiği genel ve özel yetenekler)

3. Mesleğin gerektirdiği eğitim düzeyi nedir? (Öğrenim düzeyi, süresi, öğrenimin parasal yönü, özel yetiştirme gerekip gerektirmediği)

4. Meslekte hangi yetenekler gereklidir? (İşin gerektirdiği genel ve özel yetenekler)

5. Mesleğin gerektirdiği eğitim düzeyi nedir? (Öğrenim düzeyi, süresi, öğrenimin parasal yönü, özel yetiştirme gerekip gerektirmediği)

6. Mesleğe giriş koşulları nelerdir? (Girişin sınavla olup olmadığı, sınavın biçimi ve kimlerin yaptığı, giriş için başvurunun nasıl yapılacağı vs.)

7. Mesleğe giriş için belirli bir sınırlama var mıdır? (Örneğin, fiziksel özellikler bakımından sınırlamalar vs.)

8. Çalışma koşulları nelerdir? (Günlük çalışma saatleri, mevsimlere göre işin yoğunlaşması, iş riskleri, bu risklerin karşılanması ile ilgili parasal güvence vs.)

9. Meslekte personel ihtiyacı ve personel alma eğilimi nedir? (Mesleğin önemi, bu önemin artıp artmadığı, toplumun bu mesleğe olan ihtiyacı ve gerekli olan insan gücü vs.)

10. Mesleğin gelir durumu nasıldır? (Başlangıç ücreti, sigorta ve emeklilik koşulları, meslekte yükselme koşul ve olanakları, ilgili olan öteki iş ve mesleklere geçiş koşulları ve olanakları)

11. Meslek genel olarak yaşam boyu sürecek bir meslek niteliğinde midir? (Mesleğin birey için sürekli bir iş niteliğinde olup olmadığı)

ATATÜRK ORTAOKULU

REHBERLİK SERVİSİ

MESLEK SEÇERKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

Adres: Cubuklu Mahallesi Vatan caddesi No2 Beykoz / İstanbul
TEL: 0216 322 54 14
WEB: <http://beykozataturkortaokulu.meb.k12.tr>

MESLEK SEÇİMİNİN İKİ ANA UNSURU VARDIR: KENDİNİ TANIMA VE MESLEKLERİ TANIMA.

1. Kendini Tanıma:

Meslek seçim kararını etkileyen en önemli kişilik unsurları yetenekler, ilgiler ve değerlerdir.

•**Yetenekler:** Yetenek herhangi bir davranışı öğrenebilmek için doğuştan getirilen kapasitenin çevreyle etkileşimi sonucu gelişmesi ve yeni öğrenmeler için hazır hale gelmiş kısmını ifade eder. Çalışma hayatında çeşitli yeteneklerini farklı düzeylerde gerektiren pek çok meslek vardır. Bir kimse bir mesleği ya da mesleğe hazırlayan bir eğitim programını seçerken hangi yetenek türüne ne derece sahip olduğu düşünülmeli ve en çok sahip olduğu yeteneğini kullanabileceği çalışma alanı araştırılmalıdır. Çeşitli mesleklerin gerektirdikleri yetenek düzeylerinde büyük ölçüde örtüşme vardır. Bu demektir ki insanlar çoklu potansiyele sahiptir ve bir kimseye uygun birden fazla meslek vardır. Aşağıda bazı yetenek türlerine değinilmiştir:

1.**Genel Akademik Yetenek:** Soyut kavramları öğrenebilme, sembollerle akıl yürütebilme gücü.

2.**Sözel Yetenek:** Sözcüklerin ve paragrafların anlamını, sözcüklerle ifade edilen kavramları anlam, fikirleri açık bir şekilde ifade edebilme gücü.

3.**Sayısal Yetenek:** Sayılarla, sembollerle akıl yürütebilme, sayısal kavramları öğrenebilme, sayılarla verilen problemleri çözebilme.

4.**Uzay İlişkilerini Görebilme Yeteneği:** Cisimlerin uzayda hareket ettirildikleri takdirde alacakları biçimleri göz önünde canlandırabilme, bir cismin düzlem üzerindeki şeklini, bir şeklin döndürüldüğü zaman alacağı biçimi tasarlayabilme gücü.

5. **Şekil İlişkilerini Görebilme Yeteneği:** Cisimlerdeki veya grafiklerdeki küçük ayrıntıları algılama şekil ve gölgelerde görsel karşılaştırmalar yapabilme ve farkları görebilme gücü.

6. **Büro İşleri Yeteneği:** Sözel veya sayısal materyaldeki küçük ayrıntıları algılama, tablolaradaki, listelerdeki ve yazılardaki farkları algılama gücü.

7. **Göz-El Koordinasyonu:** Gözü ve elleri eşgüdüm halinde kullanabilme, algılanan duruma uygun, çabuk ve doğru bir kararla el ve kollarla tepkide bulunabilme gücü.

8. **Parmak Becerisi:** Parmakları ustalıklı hareket ettirebilme ve küçük objeler üzerinde çabuk ve düzgün bir biçimde işlem yapabilme.

9. **El Becerisi:** Elleri çabuk ve ustalıklı hareket ettirebilme gücü. Bu yetenek parmak becerisinden daha kaba bir beceri olup, kolların hatta vücudun hareketini gerektirir

10. **Mekanik Yetenek :** Bir alet veya makinenin işleyişini anlayabilme, alet ve makinelerin şemasına bakarak kurabilme , işletebilme ve onarabilme.

11. **Güzel Sanatlar Yeteneği:** Resim, heykel, elişleri gibi alanlarda ürün yaratabilme.

12. **Müzik Yeteneği:** Sesleri, ince frekansları ile algılayabilme, melodileri çabuk öğrenebilme, bir müzik aleti çalabilme, beste yapabilme.

•**İlgiler:** İlgi, belli faaliyetlere isteyerek yönelme, bu faaliyetleri kısıtlayıcı koşullar altında bile başka faaliyetlere tercih etme ve bu faaliyetleri yaparken yorgunluk

yerine dinlenmişlik, bıkkınlık yerine devam etme isteği duyma olarak düşünülebilir. Yani kişi o işi yapmakla mutlu olabilir, uzun ve

yorucu bir çalışma süresinin sonunda kendisini huzurlu ve ruhen dinlenmiş hissedebilir. Kısaca herhangi bir zorlama altında olmadığı ya da kendisine bir ödül vaat edilmediği halde bir kişi kendiliğinden bazı faaliyetlere giri-

şiyor ve bundan mutlu oluyorsa, bu kimsenin o tür faaliyetlere karşı ilgisi olduğu söylenebilir. Aşağıda bazı ilgi türlerine yer verilmiştir:

1.**Bilimsel İlgi:** Doğal ve toplumsal olayların neden ve nasıl olduğunu anlam, bilimsel ilkelerin uygulamaya nasıl dönüştürüleceği ile bilginin ne işe yarayacağı konusu ile ilgilenmektir. Doktorlar, biyologlar, sosyologlar, fizikçiler...

2.**Teknik veya Maddi İlgi:** Olayların neden ve nasıl olduğunda çok bilimsel ilkelerin uygulamaya nasıl dönüştürüleceği ile bilginin ne işe yarayacağı konusuna ilgilenmektir. Mühendisler, teknisyenler...

3.**Sosyal Yardım İlgi:** Bu ilgi insanlarla insan olarak ilgilenmeyi, onları anlamaya, geliştirmeye, sıkıntılarını azaltmaya çalışma isteğini ifade eder. Öğretmenlik, sosyal hizmet, psikolojik danışmanlık...

4.**Sistematik İlgi ya da İş Ayrıntıları İlgi:** Bu ilgi işleri düzenli ve planlı bir şekilde yapmayı içerir.

5.**İş Teması İlgi:** İnsanları ikna etmekten ve bir ürünü, bir hizmeti satmaktan hoşlanmadır. Satış işleri, satış yönetimi...

6.**Edebiyat İlgi:** Düşünceleri ifade edebilme ya da başkalarını kelimelerle etkileyebilme ilgisidir. Yazarlar, gazeteciler...

7.**Müzik İlgi:** Müzik dinlemekten, müzik aleti çalmaktan, beste yapmaktan, müzikle ilgili eserleri, müzik aletlerini incelemekten hoşlanma...

8.**Güzel Sanatlar İlgi:** Resim, heykel, el sanatları vb. alanlarda eser yaratmaktan, bu tür eserleri incelemekten hoşlanma...

9.**Canlı Varlık İlgi:** Bitki ve hayvanlarla uğraşmaktan hoşlanma...